

NBP

Narodowy Bank Polski

Departament Stabilności Finansowej

Rozwój systemu finansowego w Polsce

Warszawa / 15 listopada 2018

Aktywa systemu finansowego w relacji do PKB w wybranych krajach Europy Środkowo-Wschodniej oraz w strefie euro w latach 2014–2017 (w %)

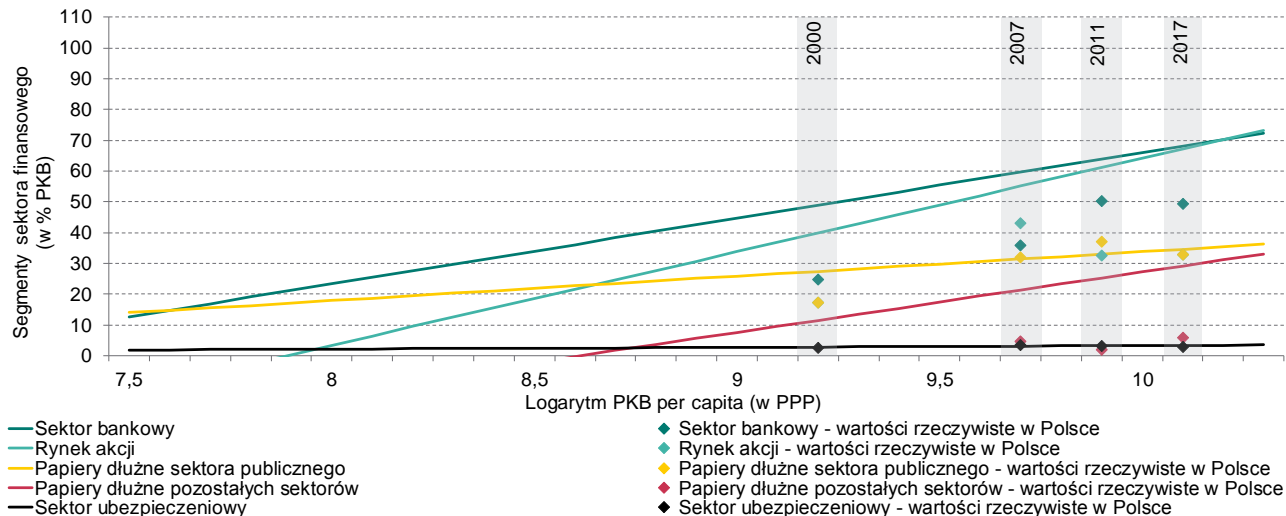
	2014	2015	2016	2017
Polska	121,9	122,7	125,6	124,4
Czechy	164,4	154,4	157,9	157,9
Słowacja	118,1	125,8	124,1	126,6
Węgry	133,3	127,0	127,2	127,2
Strefa euro	493,8	463,6	486,6	486,6

Uwagi: dane dla strefy euro dotyczą 18 krajów w 2014 r. oraz 19 krajów w latach 2015-2017. Dane nie są porównywalne z zamieszczonymi w poprzednich edycjach opracowania ze względu na zmianę źródła danych, uwzględnienie w aktywach systemu finansowego aktywów funduszy rynku pieniężnego oraz korekty przesłane przez banki centralne.

Źródło: dla strefy euro ECB Statistical Data Warehouse oraz Eurostat; dla pozostałych krajów dane udostępnione przez narodowe banki centralne oraz GUS

- Polska gospodarka, podobnie jak gospodarki innych krajów regionu, wciąż charakteryzowała się, w porównaniu z krajami strefy euro, stosunkowo niskim poziomem pośrednictwa finansowego.

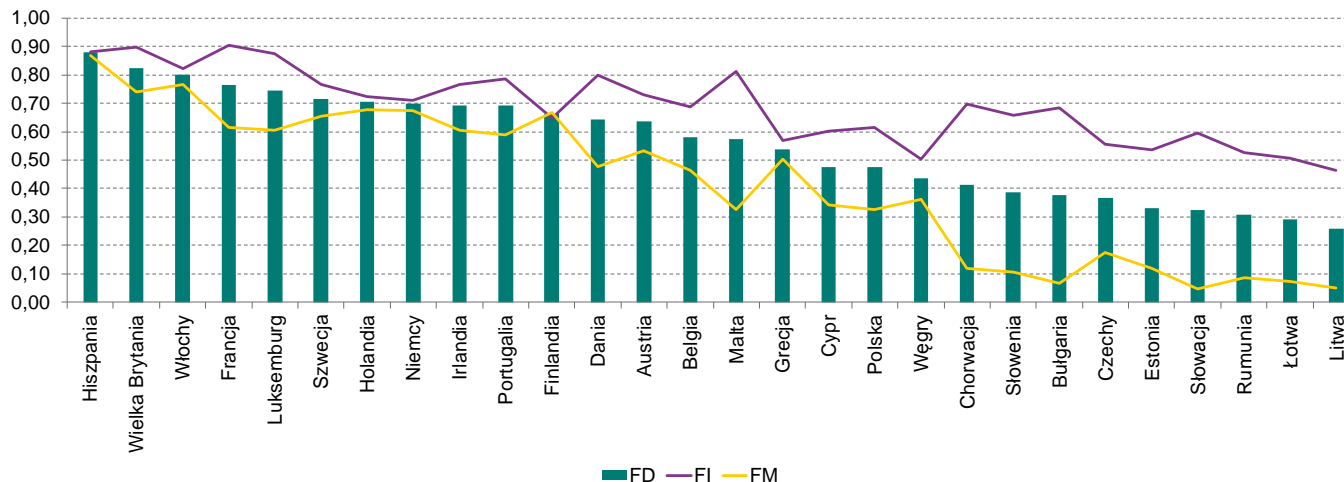
Rozwój systemu finansowego w zależności od poziomu PKB *per capita*

Źródło: opracowano na podstawie danych Międzynarodowego Funduszu Walutowego, Banku Światowego, GUS, UKNF, GPW, Fitch Polska oraz NBP

- Analiza instytucji i rynków finansowych różnych krajów na tle ich rozwoju gospodarczego sugeruje, że niektóre segmenty systemu finansowego w Polsce, w tym sektor bankowy, są nadal relatywnie słabo rozwinięte.

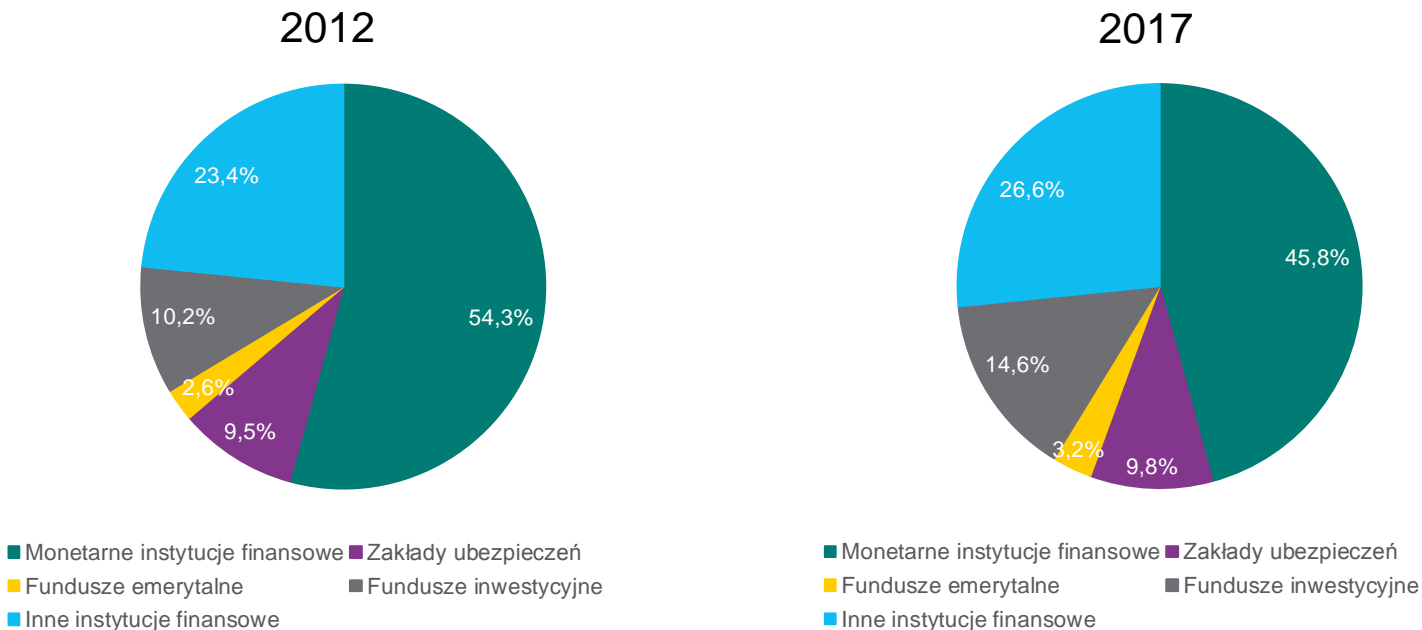
Wskaźnik rozwoju systemu finansowego (FD), rozwoju instytucji finansowych (FI) i rozwoju rynków finansowych (FM) w krajach UE w 2016 r.

Źródło: Opracowanie NBP na podstawie danych MFW. <http://data.imf.org/?sk=F8032E80-B36C-43B1-AC26-493C5B1CD33B>

- Polskę można zaklasyfikować do krajów o średnim poziomie rozwoju systemu finansowego (18 pozycja w grupie krajów UE).

Struktura aktywów systemu finansowego krajów strefy euro

Źródło: IMF Country Report No. 18/226, July 2018

- Wzrost udziału funduszy inwestycyjnych i znaczący udział innych instytucji finansowych w aktywach systemu finansowego krajów strefy euro

Aktywa¹ instytucji finansowych w Polsce w latach 2011-VI 2018 (w mld zł)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	VI 2018
Banki komercyjne ²	1 187,8	1 233,7	1 275,4	1 393,9	1 455,3	1 548,1	1 603,7	1 672,8
Banki spółdzielcze i zrzeszające ²	106,1	115,8	129,3	135,4	139,7	158,2	173,4	173,3
Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe ³	15,6	16,8	18,7	13,7	12,3	11,3	10,2	9,9
Zakłady ubezpieczeń	146,1	162,9	167,6	178,5	180,3	184,3	198,4	196,2
Fundusze inwestycyjne	117,8	151,5	195,0	218,9	272,5	275,4	302,8	313,3
Otwarte fundusze emerytalne	224,7	269,6	299,3	149,1	140,5	153,4	179,5	158,1
Podmioty maklerskie	10,1	9,0	8,6	7,9	7,6	6,2	6,8	7,0
Ogółem	1 808,2	1 959,3	2 093,9	2 097,4	2 208,2	2 336,9	2 474,8	2530,6

¹ Dla funduszy inwestycyjnych i otwartych funduszy emerytalnych wartość aktywów netto.

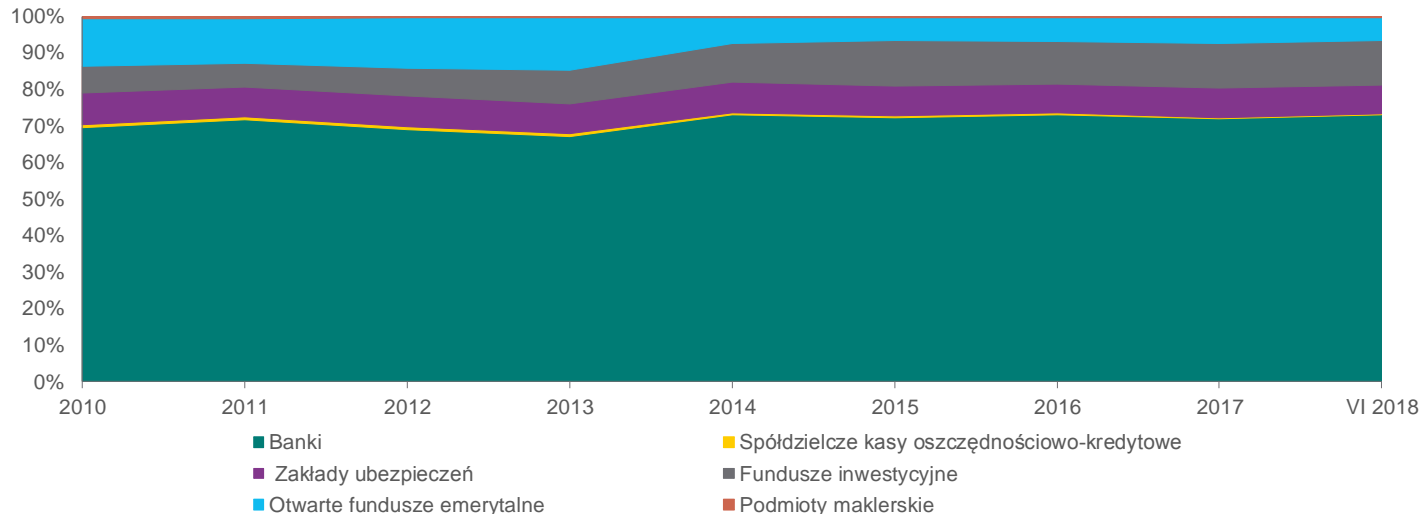
² Banki prowadzące działalność operacyjną. Do banków komercyjnych zaliczono również oddziały instytucji kredytowych.

³ Dane za 2014-VI 2018 obejmują aktywa kas działających.

Źródło: NBP, UKNF, Analizy Online, KSKOK.

- Na koniec czerwca 2018 r. aktywa instytucji tworzących polski sektor finansowy wyniosły 2 bln 530,6 mld zł, tj. były o 2,3% wyższe niż na koniec roku 2017. Aktywa banków komercyjnych wzrosły o 4,3%, aktywa funduszy inwestycyjnych – o 3,5%.

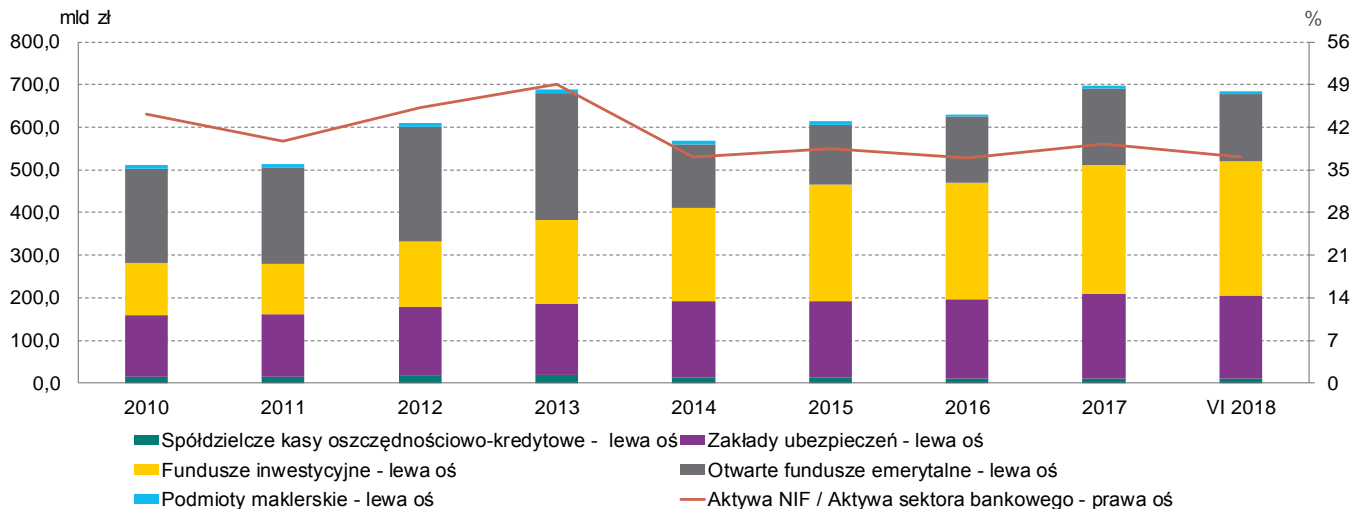
Struktura aktywów systemu finansowego w Polsce w latach 2010–VI 2018

Źródło: NBP, UKNF, Analizy Online, KSKOK.

- Sektor bankowy nadal odgrywał główną rolę w systemie finansowym.
- Od 2014 r. znacząco zwiększył się udział aktywów funduszy inwestycyjnych w strukturze krajowego systemu finansowego.

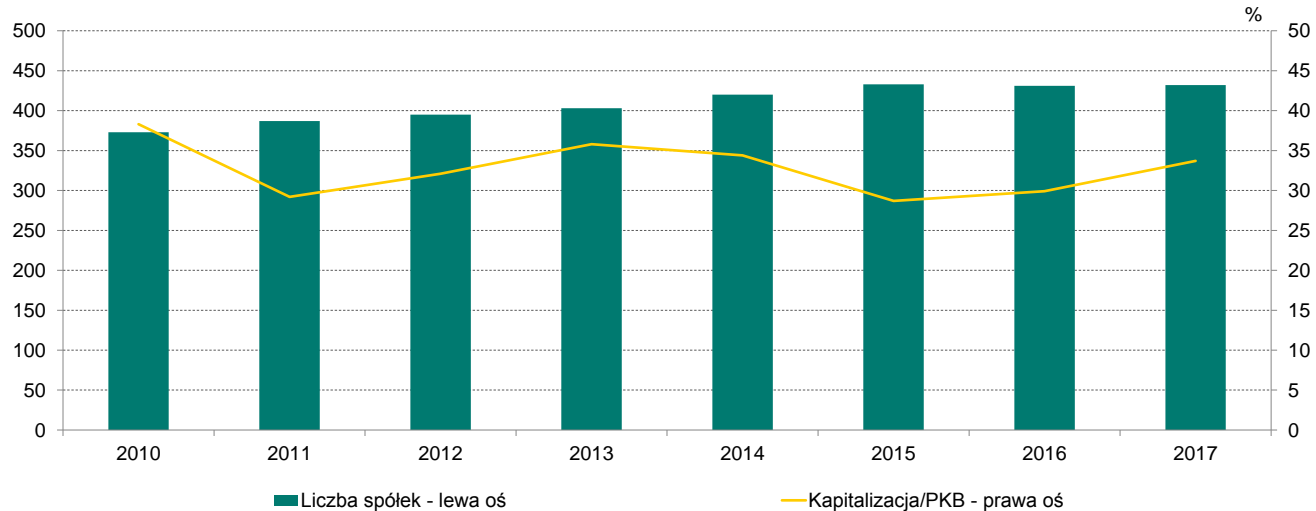
Aktywa niebankowych instytucji finansowych w Polsce w latach 2010-VI 2018

Źródło: NBP, UKNF, Analizy Online, KSKOK.

- Wzrost znaczenia aktywów funduszy inwestycyjnych w sektorze niebankowych instytucji finansowych.

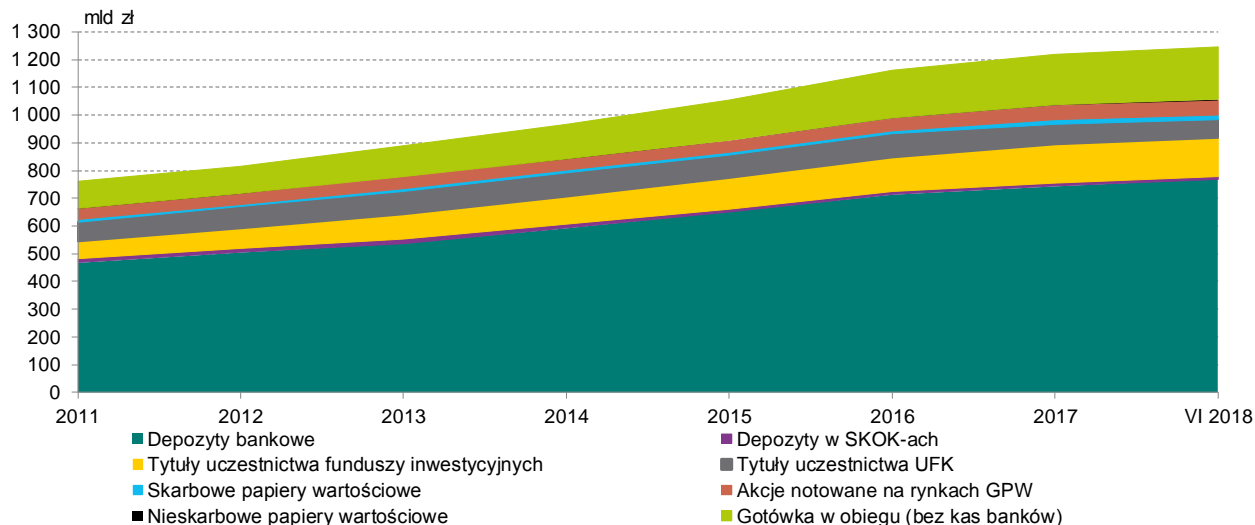
Liczba spółek krajowych notowanych na Głównym Rynku GPW oraz ich kapitalizacja do PKB w latach 2010–2017

Źródło: NBP.

- Znaczenie giełdy (ryнку akcji) dla gospodarki jest nadal niewielkie.
- W październiku 2018 r. na Głównym Rynku GPW notowane były akcje 424 spółek krajowych (o 8 mniej niż w grudniu 2017 r.).

Struktura aktywów finansowych gospodarstw domowych w latach 2011–VI 2018, wg stanu na koniec okresów

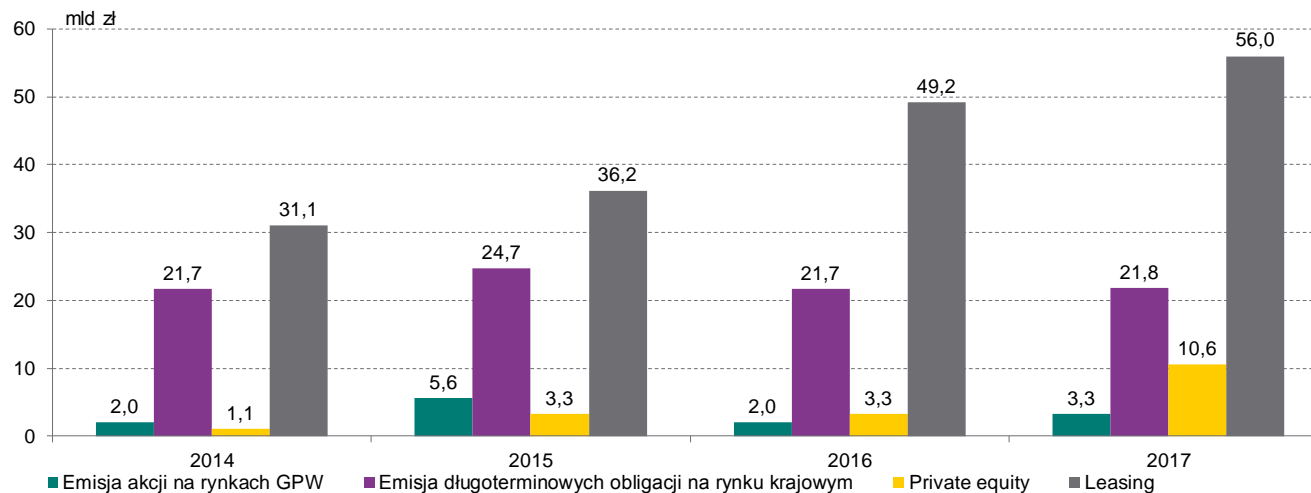

Uwagi: 1) Do 2017 r. kategoria „tytuły uczestnictwa UFK” jest prezentowana łącznie ze składkami oszczędnościowymi ubezpieczeń na życie; od 2017 r. – wartość aktywów z tytułu ubezpieczeń na życie (w tym UFK) obliczona zgodnie z przepisami dyrektywy Wypłacalność II.
2) Aktywa gospodarstw domowych obejmują depozyty gromadzone w bankach i SKOK-ach, tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych nabyte przez gospodarstwa domowe, aktywa z tytułu ubezpieczeń na życie (w tym jednostki uczestnictwa ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych -UFK), skarbowe papiery wartościowe, akcje notowane na rynkach organizowanych przez GPW, gotówkę w obiegu pozostającą poza kasami banków oraz nieskarbowe dłużne papiery wartościowe.

Źródło: opracowano na podstawie danych UKNF, Analizy Online i NBP.

- Największy udział w strukturze aktywów finansowych gospodarstw domowych miały nadal depozyty bankowe.

Wybrane pozabankowe zewnętrzne źródła finansowania przedsiębiorstw w Polsce w latach 2014–2017

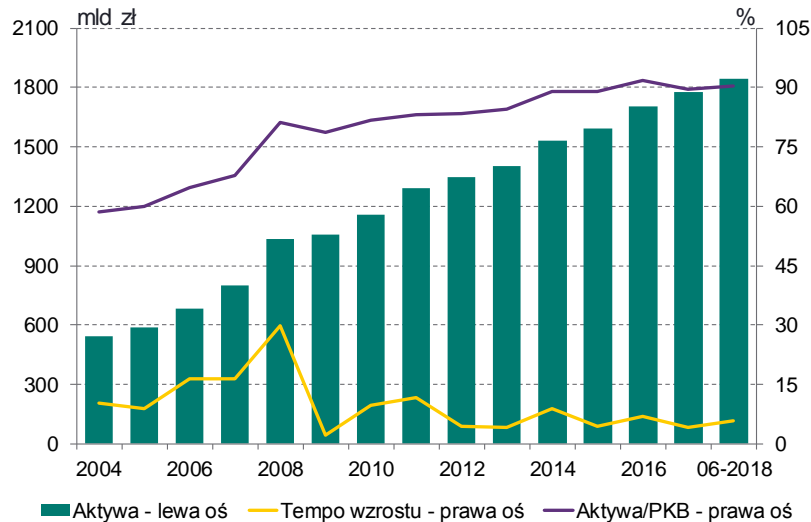
Uwaga: dane na temat leasingu nie zawierają pożyczek udzielanych przez firmy leasingowe i z tego względu mogą różnić się od publikowanych w poprzednich edycjach opracowania.

Źródło: opracowano na podstawie Fitch Polska, GUS, KDPW, GPW, Invest Europe i NBP,

- Leasing pozostaje najważniejszym pozabankowym zewnętrznym źródłem finansowania przedsiębiorstw.

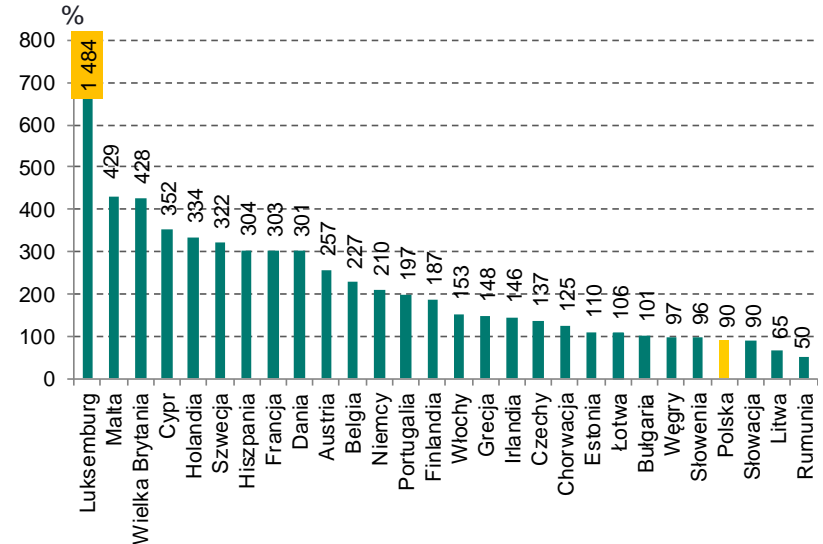
Rozmiar polskiego sektora bankowego

Aktywa sektora bankowego w Polsce

Źródło: NBP

Relacja aktywów sektora bankowego do PKB

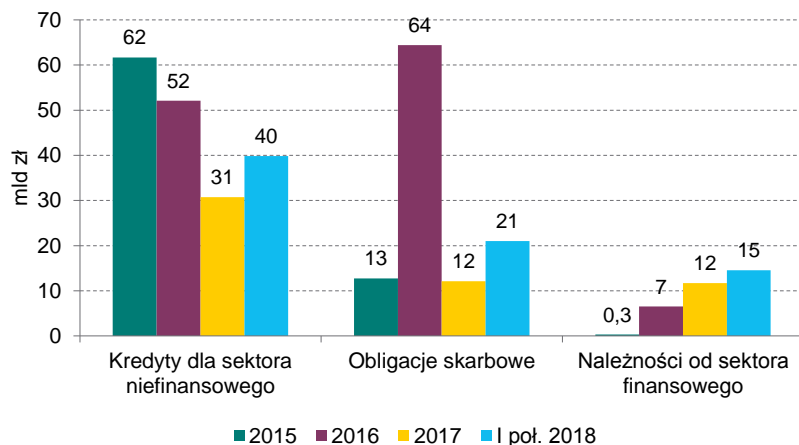

Źródło: obliczenia NBP na podstawie danych EBC.

- Umiarkowane tempo wzrostu aktywów sektora bankowego.
- Bezpieczny rozmiar sektora bankowego - wartość aktywów sektora bankowego nie przekracza PKB.

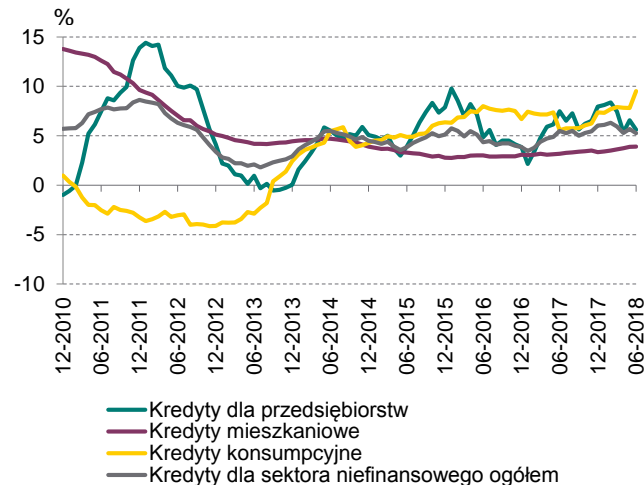
Kredyty dla sektora niefinansowego głównym źródłem wzrostu aktywów

Zmiana wartości wybranych pozycji aktywów

Źródło: NBP.

Dynamika kredytów, r/r

Uwaga: dane dla rezydentów po wyeliminowaniu wpływu zmian kursów walutowych.

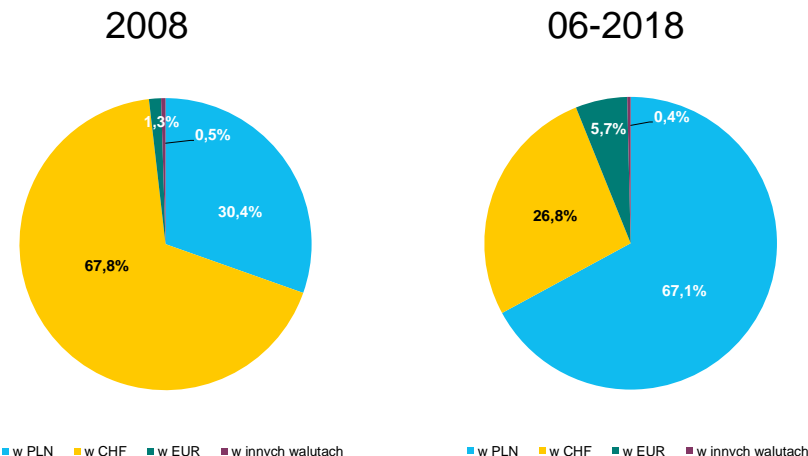
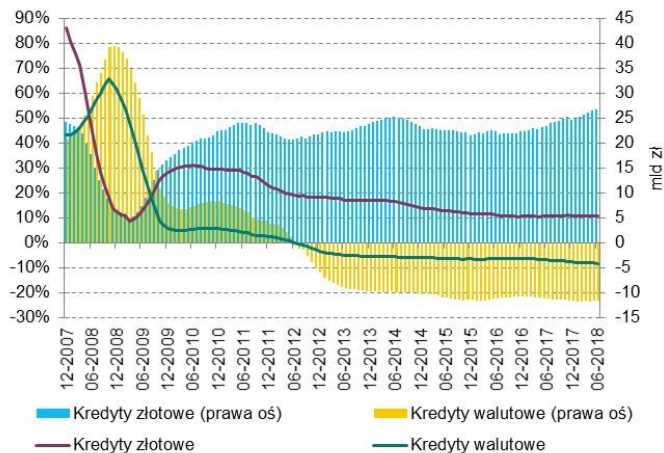
Źródło: NBP.

- Powrót do proporcji zmian aktywów sprzed wprowadzenia „podatku bankowego” w 2016 r.: głównym źródłem wzrostu aktywów ponownie kredyty dla sektora niefinansowego, wzrost wartości obligacji skarbowych wyraźnie mniejszy.
- Tempo wzrostu kredytów dla sektora niefinansowego nieznacznie niższe od nominalnego tempa wzrostu PKB.

Kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych

Zmiany wartości i tempo, r/r

Struktura walutowa

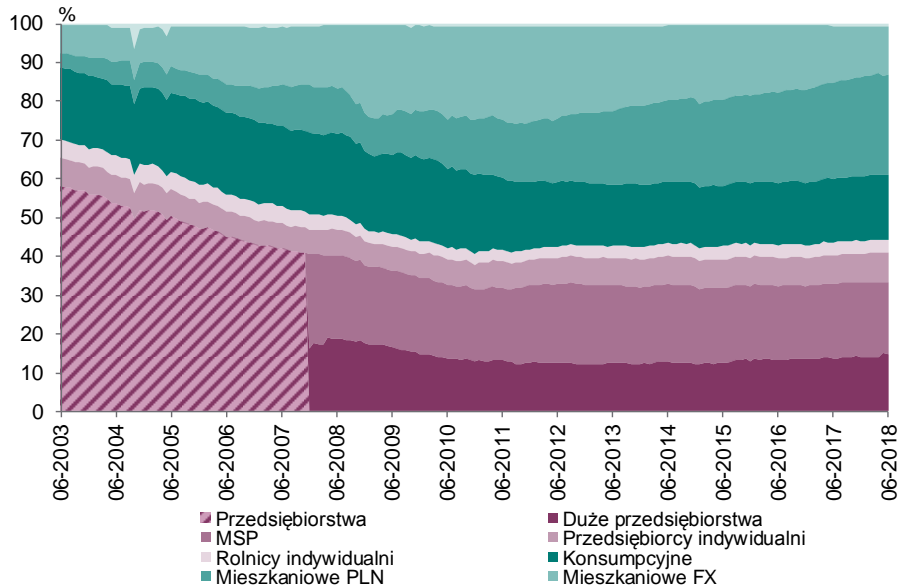
Uwaga: dane dla rezydentów po wyeliminowaniu wpływu zmian kursów walutowych.

Źródło: NBP.

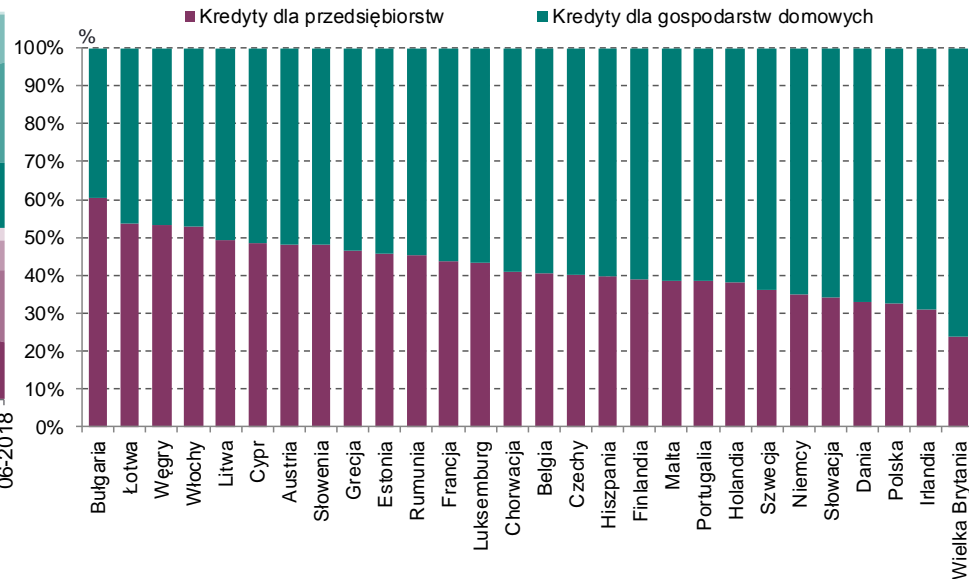
- Walutowe kredyty mieszkaniowe są systematycznie spłacane; banki praktycznie nie udzielają nowych kredytów tego typu.

Struktura kredytów dla sektora niefinansowego

w Polsce w latach 2003-2018

w krajach UE na koniec czerwca 2018 r.

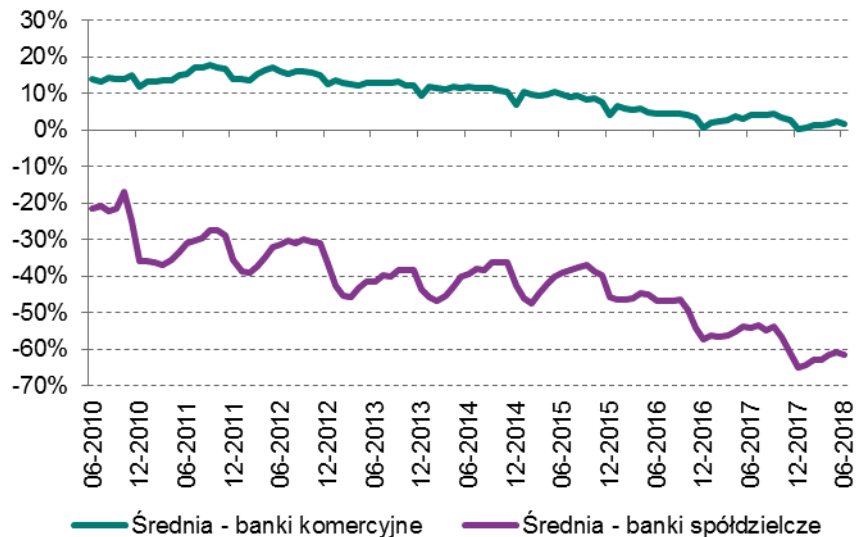
Źródło: NBP.

Źródło: obliczenia NBP na podstawie danych EBC.

- Jeden z najwyższych w UE udziałów kredytów dla gospodarstw domowych w portfolio kredytowym.
- Kredyty mieszkaniowe dominują wśród kredytów dla gospodarstw domowych.

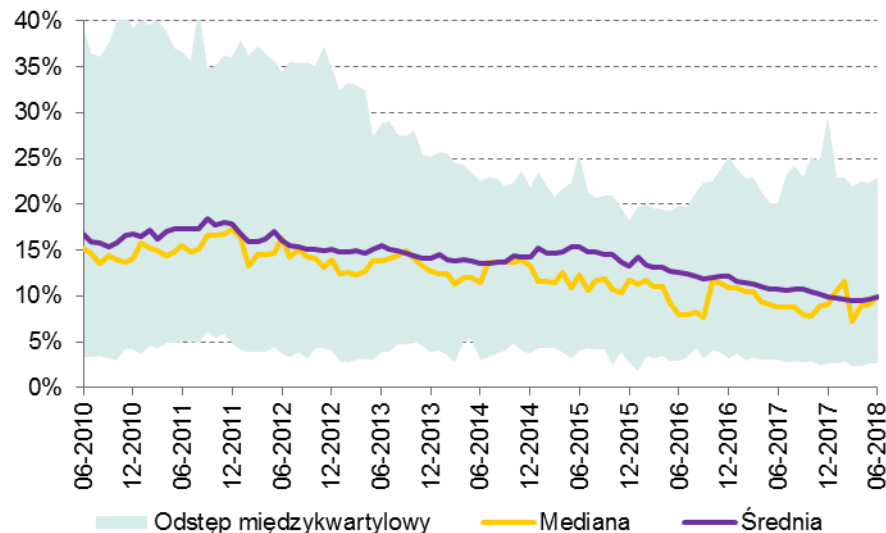
Finansowanie działalności banków

Luka finansowania

Źródło: NBP.

Finansowanie zagraniczne do aktywów

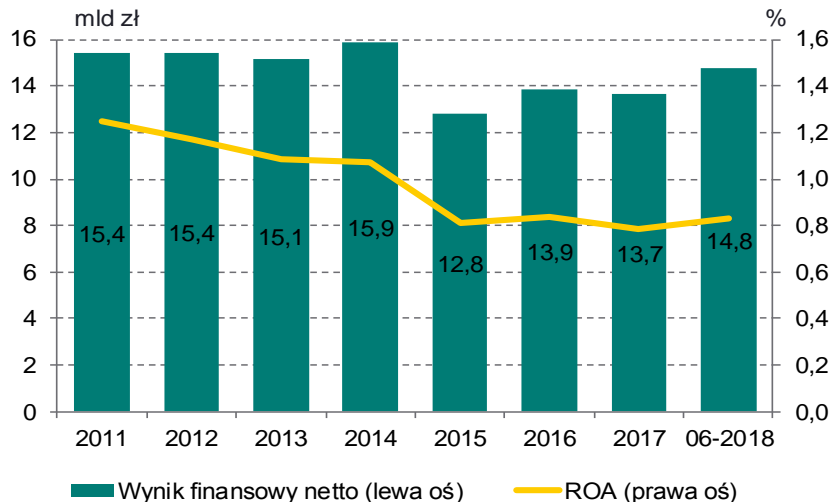

Uwaga: dane dla banków komercyjnych.
Źródło: NBP.

- Luka finansowania w sektorze bankowym bliska domknięcia.
- Maleje znaczenie finansowania zagranicznego.

Zyskowość sektora bankowego

Wyniki finansowe netto sektora bankowego

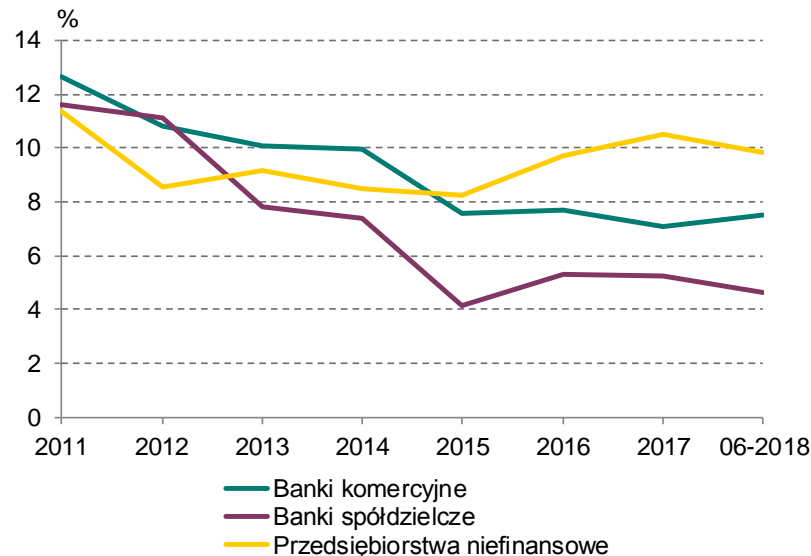

Uwaga: dane o wyniku finansowym na 06-2018 – za poprzedzających 12 miesięcy.

Źródło: NBP.

- Od kryzysu na rynkach globalnych wskaźniki zwrotu z kapitału i z aktywów banków europejskich i polskich w trendzie malejącym.
- W ostatnim półroczu poprawa zyskowości sektora bankowego; wskaźnik ROE w sektorze bankowym niższy niż w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych.

Wskaźnik zwrotu z kapitału

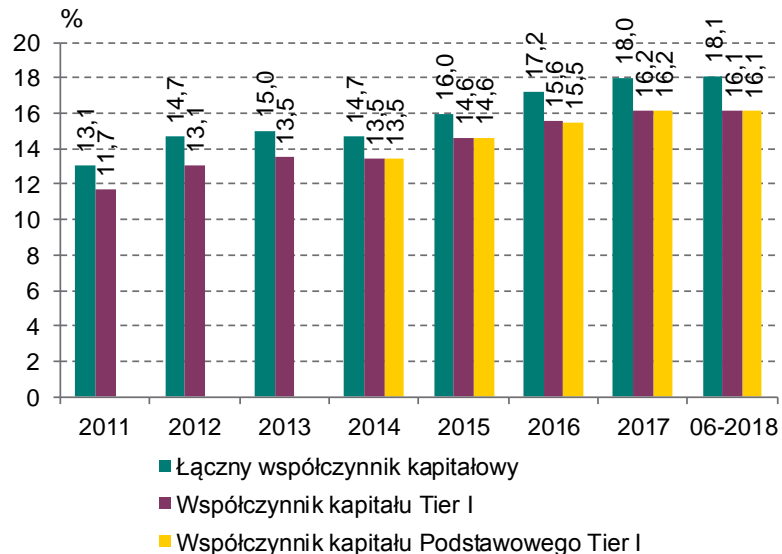

Uwaga: dane annualizowane.

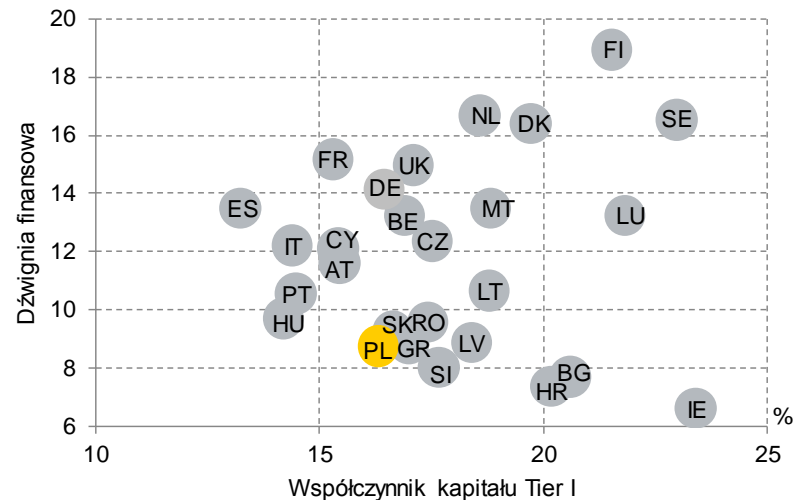
Źródło: NBP.

Adekwatność kapitałowa sektora bankowego

Wskaźniki kapitałowe

Porównanie międzynarodowe

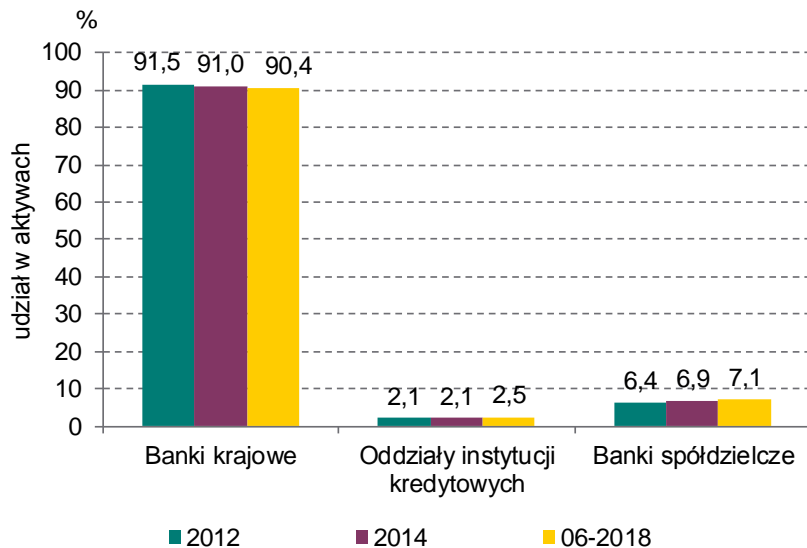
Źródło: NBP.

Źródło: obliczenia NBP na podstawie danych EBC.

- Wysokie wyposażenie kapitałowe głównie na skutek zatrzymania zysków.
- Banki w Polsce charakteryzują się niską dźwignią finansową.

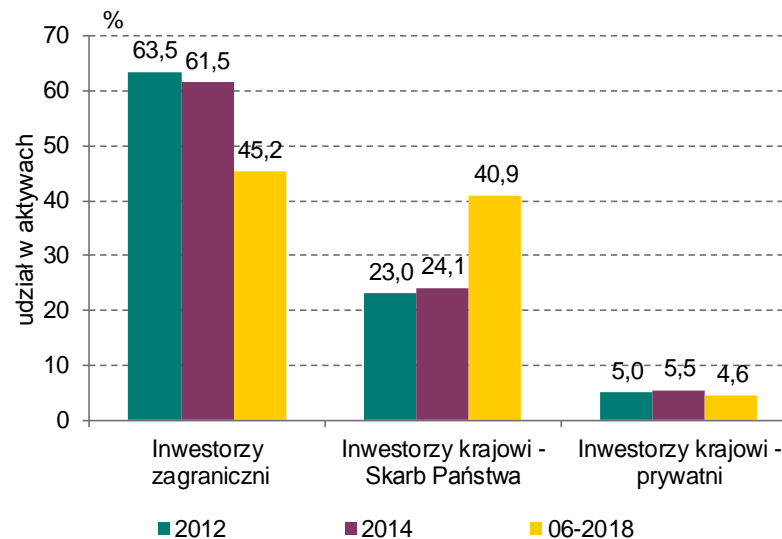
Struktura sektora bankowego w Polsce

Struktura organizacyjna

Źródło: NBP.

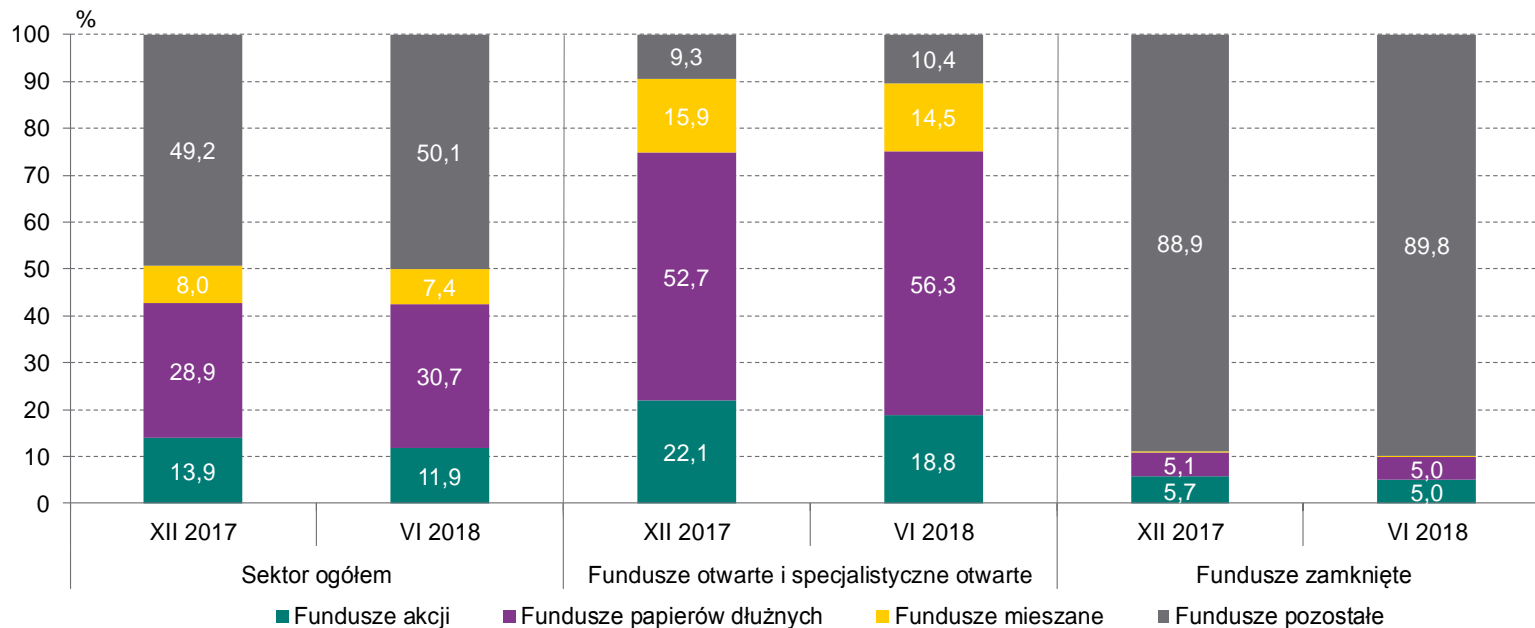
Struktura własnościowa

Źródło: NBP.

- Tendencje w całym sektorze bankowym kształtowane są przez banki komercyjne – podmioty o największej sumie aktywów.
- Większość aktywów sektora kontrolowana przez inwestorów krajowych, głównie Skarb Państwa

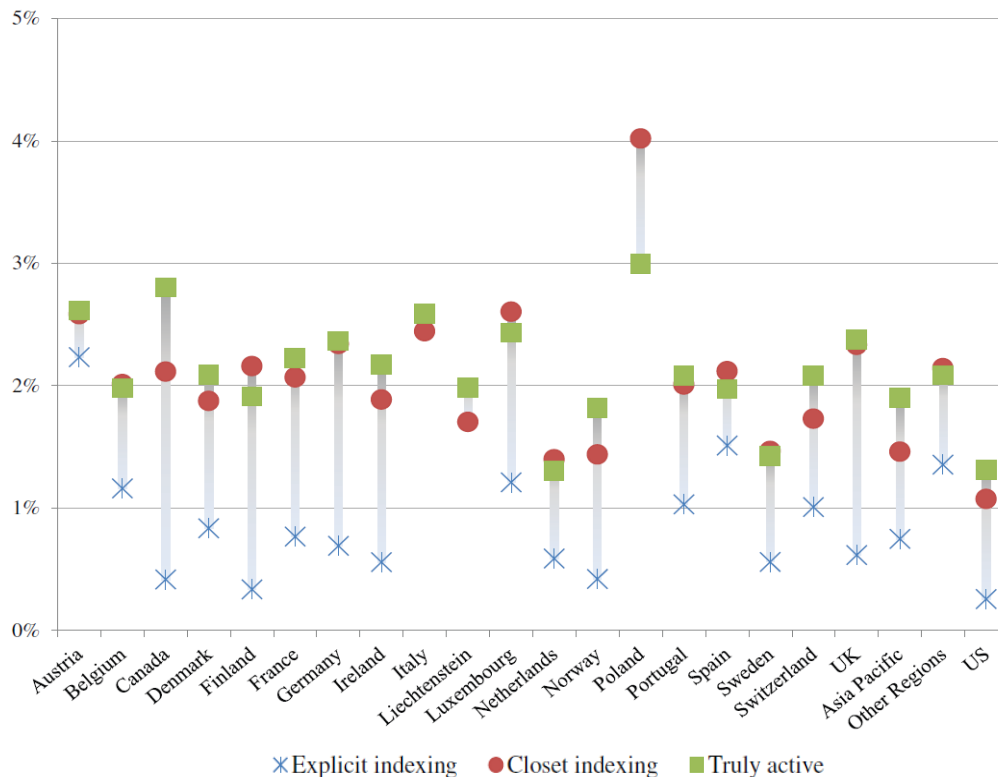
Struktura sektora funduszy inwestycyjnych otwartych i zamkniętych na koniec 2017 r. i czerwca 2018 r.

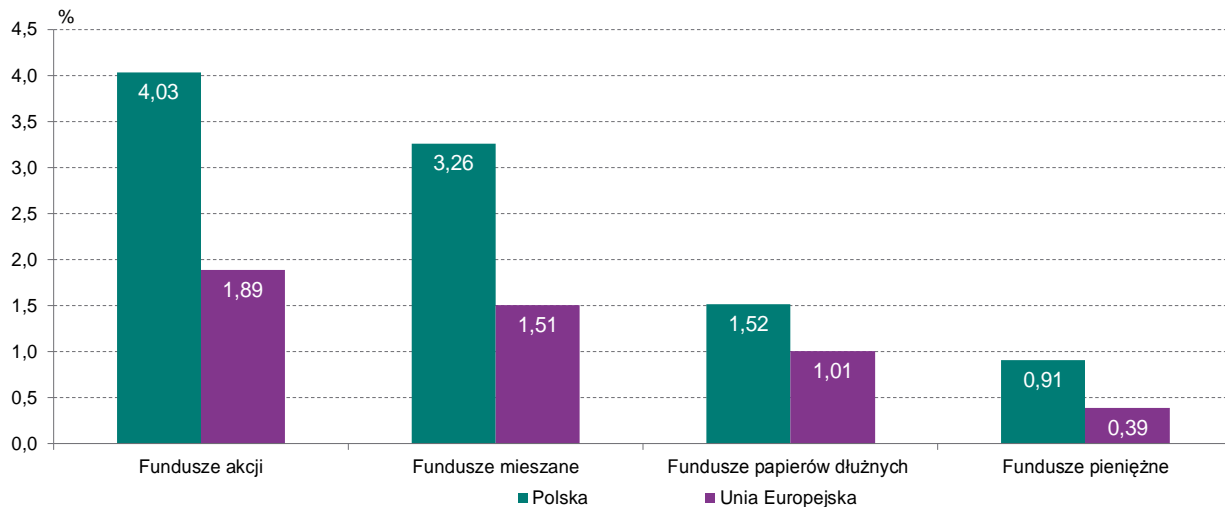
Źródło: NBP.

- Wśród funduszy otwartych dominowały fundusze papierów dłużnych, a wśród zamkniętych – fundusze pozostałe.

Koszty ponoszone przez uczestników akcyjnych funduszy inwestycyjnych

Koszty ponoszone przez uczestników funduszy inwestycyjnych

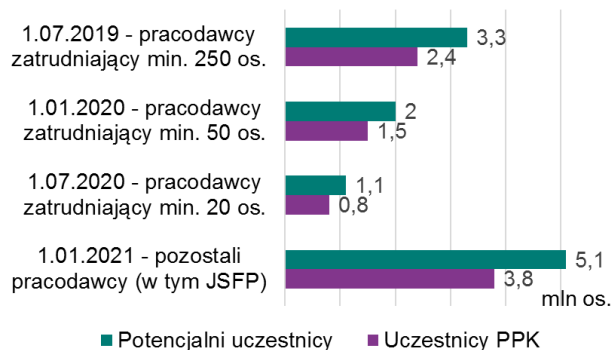
Źródło: *Distribution systems of retail investment products across the European Union*, European Commission April 2018.

- Mediana kosztów w Polsce jest około dwukrotnie wyższa niż w innych krajach UE.
- Rozpoczęto prace legislacyjne zmierzające do ustanowienia maksymalnych stawek stałego wynagrodzenia TFI za zarządzanie FIO i SFIO.
- Zgodnie z projektem rozporządzenia Ministra Finansów stawki opłat byłyby obniżane sukcesywnie do 2% wartości aktywów netto funduszu od 2022 r.

Pracownicze plany kapitałowe

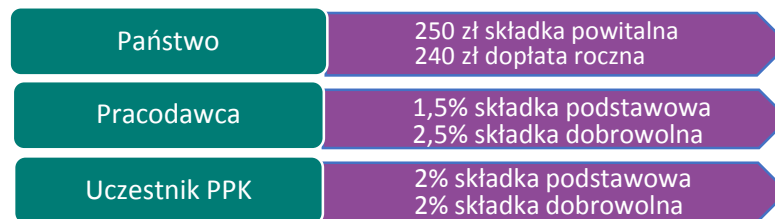
	Ustawa o PPK – ścieżka legislacyjna
II 2018	skierowanie projektu do konsultacji publicznych
VIII 2018	przyjęcie projektu przez Radę Ministrów
IX 2018	skierowanie projektu do Sejmu
X 2018	uchwalenie ustawy
I 2019	planowane wejście w życie

Terminy obejmowania kolejnych grup pracodawców obowiązkiem prowadzenia PPK

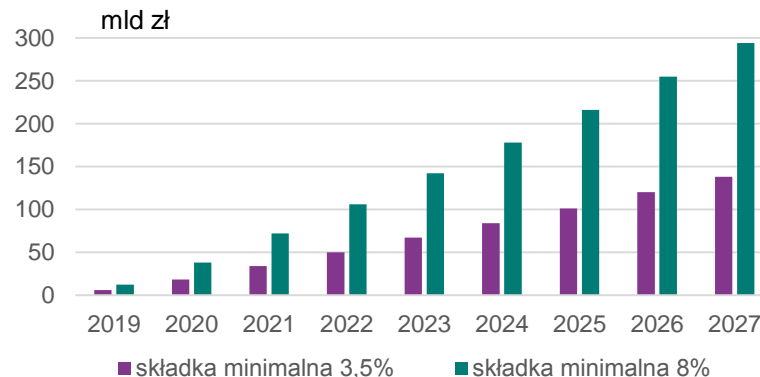

Źródło: szacunki MF, założenie wskaźnika partycypacji na poziomie 75%.

Źródła finansowania składek

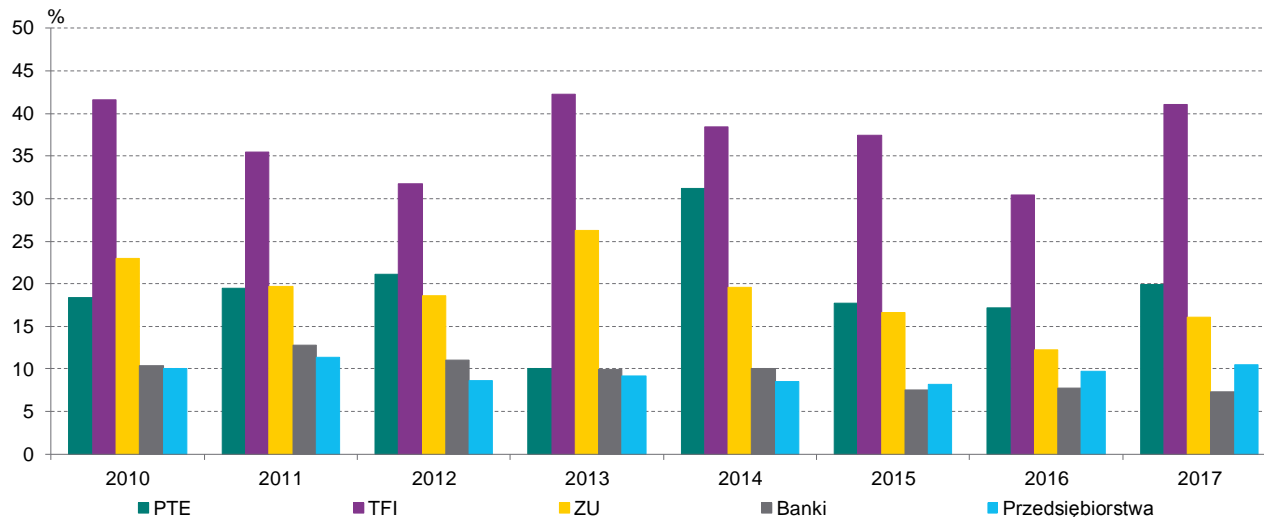
Szacowana wartość aktywów PPK

Niekredytowe instytucje finansowe

- Sektor funduszy inwestycyjnych
 - W sektorze jest spodziewany dalszy dynamiczny wzrost aktywów m.in. w związku z rozpoczęciem funkcjonowania PPK.
 - W 2018 r. TFI prawdopodobnie odnotują najwyższy w historii funkcjonowania sektora wynik finansowy.
 - W październiku 2018 r. pierwsze zdecydowane obniżki opłat za zarządzanie pobieranych przez niektóre TFI i rozwój funduszy pasywnych.
- Sektor ubezpieczeń
 - Ubezpieczenia z UFK są najważniejszą linią biznesową w dziale ubezpieczeń na życie pod względem zebranej składki i wartości aktywów. W I półroczu 2018 r. nastąpił odpływ środków z UFK (spadła składka, wzrosły wypłaty).
 - Wzrost składek w ubezpieczeniach OC pojazdów w latach 2017-2018 przyczynił się do poprawy wyniku technicznego w ubezpieczeniach samochodowych. Ubezpieczenia te są najważniejszą linią biznesową działu ubezpieczeń majątkowych.
 - Grupa PZU (konglomerat finansowy) zajmuje dominującą pozycję w sektorze ubezpieczeń.

Wskaźnik ROE dla PTE, TFI, zakładów ubezpieczeń, banków i przedsiębiorstw w latach 2010–2017

Źródło: przedsiębiorstwa – GUS, banki – NBP, ZU i PTE – UKNF, TFI – 2010 r. GUS, od 2011 r. UKNF.

- Poprawa ROE w 2017 r. we wszystkich grupach podmiotów gospodarki poza bankami.

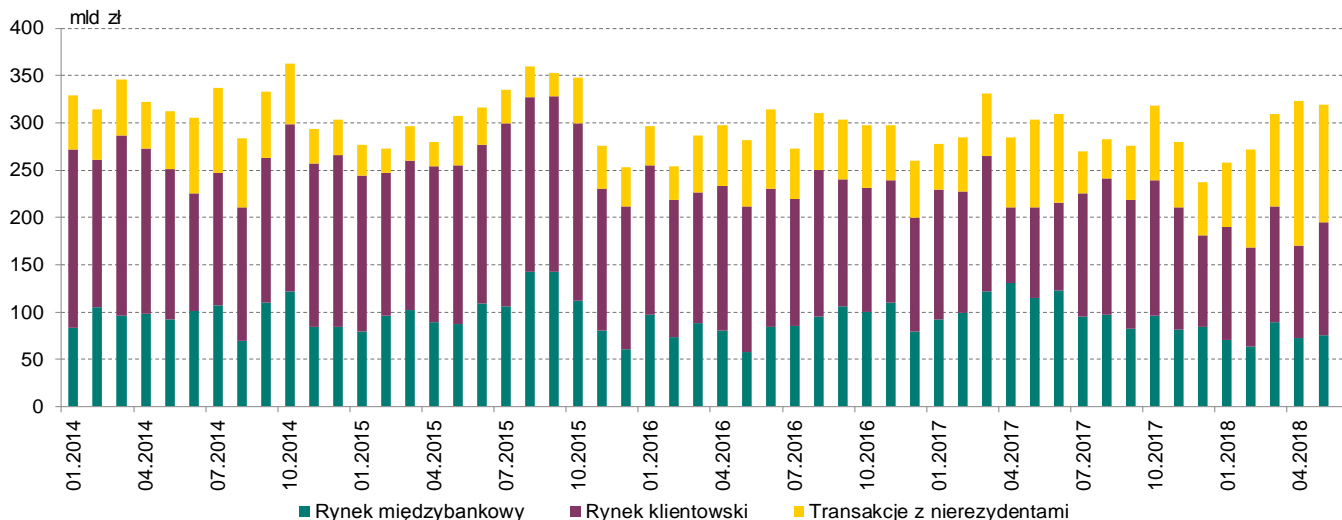
Zadłużenie z tytułu poszczególnych instrumentów rynku pieniężnego oraz wartość obrotów na rynku transakcji lokacyjnych w latach 2014 – VI 2018 (w mld zł)

	2014	2015	2016	2017	VI 2018
Rynek instrumentów dłużnych (zadłużenie na koniec okresu)					
Bony skarbowe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bony pieniężne	110,6	98,8	81,3	94,4	102,1
Krótkoterminowe bankowe papiery dłużne	5,1	5,0	4,7	6,3	5,7
Krótkoterminowe papiery dłużne przedsiębiorstw	13,5	7,3	7,8	18,7	8,0
Rynek transakcji lokacyjnych (średnie dzienne obroty netto)					
Niezabezpieczone lokaty międzybankowe	4,9	3,9	3,8	3,8	3,9
<i>FX swap</i>	10,3	11,8	13,7	14,0	14,8
Transakcje <i>repo</i> /SBB	15,2	14,5	13,8	13,8	14,7
w tym: operacje między bankami krajowymi	4,6	4,7	4,2	4,9	3,6

Źródło: NBP.

- Na rynku transakcji warunkowych dominowały operacje SBB, zawierane głównie przez banki z niekredytowymi instytucjami finansowymi.
- Istotny wzrost zadłużenia z tytułu krótkoterminowych papierów dłużnych przedsiębiorstw na koniec 2017 r. wynikał przede wszystkim z uplasowania w grudniu przez jeden podmiot takich instrumentów o dużej wartości (prawie 10 mld zł) przy jednoczesnym wykupie obligacji długoterminowych.

Miesięczne obroty netto na krajowym międzybankowym i klientowskim rynku transakcji warunkowych w okresie I 2014 r. – VI 2018 r. (w mld zł)

Źródło: opracowano na podstawie danych NBP, KDPW oraz MF.

- Płynność krajowego rynku transakcji warunkowych w I połowie 2018 r. była zbliżona do obserwowanej w 2017 r. W strukturze podmiotowej obrotów na tym rynku wyraźnie zwiększył się udział operacji z niezydentami.

Średnie dzienne obroty netto na globalnym rynku transakcji *fx swap* złotego, w tym w Polsce i w Londynie w okresie IV 2015 – IV 2018 (w mln USD)

	IV 2015	X 2015	IV 2016	X 2016	IV 2017	X 2017	IV 2018
Rynek globalny	18 070	16 979	18 042	16 357	19 549	19 318	22 890
rynek krajowy, w tym:	3 045	3 037	3 714	3 221	3 418	4 612	3 947
- transakcje z nierezydentami	2 330	2 405	2 916	2 504	2 771	3 301	3 293
rynek <i>offshore</i> , w tym:	15 025	13 942	14 328	13 136	16 130	14 706	18 943
- rynek londyński	9 487	8 803	8 509	7 795	9 571	8 726	11 240

Uwaga: obroty w poszczególnych segmentach globalnego rynku transakcji złotego oszacowano na podstawie danych z przeprowadzanego co trzy lata badania Banku Rozrachunków Międzynarodowych (BIS) i wyznaczonych za kwiecień 2013 r. i kwiecień 2016 r. udziałów transakcji zawartych na rynku londyńskim w obrotach ogółem na rynku *offshore*.

Źródło: opracowano na podstawie danych Banku Anglii, Banku Rozrachunków Międzynarodowych i NBP.

- Rynek transakcji *fx swap* złotego pozostawał największym rynkiem spośród walut krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Dominowały operacje krótkoterminowe, o terminie zapadalności do 7 dni łącznie.
- Zdecydowaną większość transakcji *fx swap* z udziałem złotego przeprowadzano na rynku *offshore* (operacje między nierezydentami). Jedynie około 20% obrotów na rynku *fx swap* złotego stanowiły transakcje zawierane na rynku krajowym.

Średnie dzienne obroty netto na globalnym kasowym rynku złotego, w tym w Polsce i w Londynie w okresie IV 2015 – IV 2018 (w mln USD)

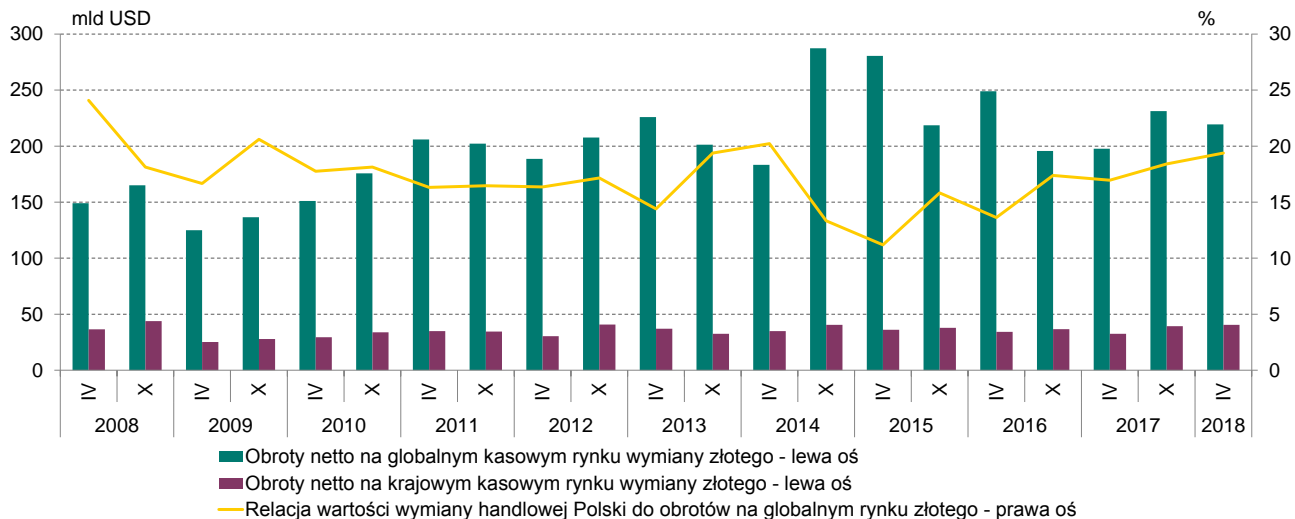
	IV 2015	X 2015	IV 2016	X 2016	IV 2017	X 2017	IV 2018
Rynek globalny	13 358	9 938	11 855	9 317	10 405	10 508	10 967
rynek krajowy, w tym:	1 718	1 719	1 634	1 748	1 712	1 785	2 029
- transakcje z nierezydentami	781	667	671	673	624	817	813
rynek <i>offshore</i> , w tym:	11 640	8 219	10 221	7 569	8 693	8 723	8 938
- rynek londyński	6 717	4 742	5 718	4 234	4 863	4 880	5 001

Uwaga: obroty w poszczególnych segmentach globalnego rynku transakcji na kurs złotego oszacowano na podstawie danych z przeprowadzanego co trzy lata badania Banku Rozrachunków Międzynarodowych (BIS) i wyznaczonych za kwiecień 2013 r. i kwiecień 2016 r. udziałów transakcji zawartych na rynku londyńskim w obrotach ogółem na rynku *offshore*.

Źródło: opracowano na podstawie danych Banku Anglii, Banku Rozrachunków Międzynarodowych i NBP.

- Na kasowym rynku złotego także wyraźnie przeważały operacje między nierezydentami, głównie instytucjami finansowymi zlokalizowanymi w Londynie.
- Jednym z czynników, które mogły stymulować aktywność podmiotów zagranicznych na kasowym rynku złotego, był dysparytet między stopami procentowymi w Polsce i w krajach wysoko rozwiniętych.

Miesięczne obroty na kasowym rynku złotego i ich odniesienie do wartości wymiany handlowej Polski w kwietniu i październiku w okresie IV 2008 – IV 2018

Źródło: opracowano na podstawie danych Banku Anglii, Banku Rozrachunków Międzynarodowych, GUS oraz NBP.

- Obroty na globalnym kasowym rynku złotego były kilkakrotnie większe niż wartość wymiany handlowej Polski.
- Transakcje związane z realną sferą gospodarki mają niewielki wpływ na płynność kasowego rynku złotego, która jest determinowana przede wszystkim przez aktywność zagranicznych instytucji finansowych (głównie banków inwestycyjnych i funduszy hedgingowych).

Wielkość poszczególnych segmentów krajowego rynku kapitałowego w latach 2014 – VI 2018 (w mld zł)¹

	2014	2015	2016	2017	VI 2018
Instrumenty dłużne	623,8	666,0	740,7	772,1	789,8
Obligacje rynkowe Skarbu Państwa	482,9	513,4	576,7	605,7	618,9
Obligacje BGK na rzecz KFD	25,6	19,4	22,7	25,6	30,3
Długoterminowe papiery dłużne przedsiębiorstw	66,0	81,3	86,4	76,0	82,0
Obligacje komunalne	19,1	20,0	19,9	20,1	19,9
Długoterminowe bankowe papiery dłużne ²	25,1	26,5	27,4	34,8	28,2
Listy zastawne	4,1	5,4	7,6	9,9	10,5
Instrumenty udziałowe	1 262,1	1 091,6	1 125,5	1 389,5	1 237,9
Główny Rynek GPW	1 253,0	1 082,9	1 115,7	1 379,9	1 229,2
NewConnect	9,1	8,7	9,8	9,6	8,7

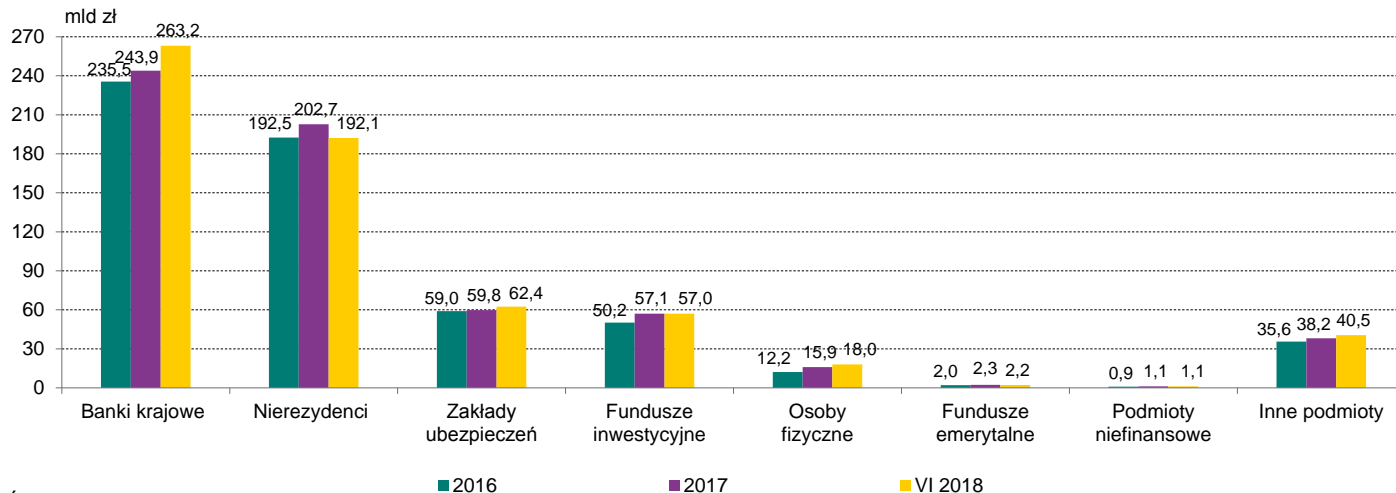
¹ Dla instrumentów dłużnych wielkość poszczególnych segmentów rynku kapitałowego mierzona jest wartością tych instrumentów w obiegu, a dla instrumentów udziałowych – kapitalizacją spółek krajowych i zagranicznych notowanych na Głównym Ryнку GPW oraz na platformie NewConnect.

² Dane obejmują wyłącznie wyemitowane w Polsce przez banki krajowe obligacje i bankowe papiery wartościowe nominowane w złotych i w walutach obcych. W obrocie na rynku krajowym znajdowały się także obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz instytucji kredytowych z UE.

Źródło: opracowano na podstawie danych MF, NBP, KDPW, GPW, Fitch Polska.

- Najważniejszymi segmentami krajowego rynku kapitałowego były Główny Rynek GPW oraz rynek obligacji skarbowych.
- Rynek nieskarbowych papierów dłużnych (w tym obligacji przedsiębiorstw) pozostaje słabo rozwinięty i charakteryzuje się dużą segmentacją, ograniczoną przejrzystością oraz znikomą płynnością.

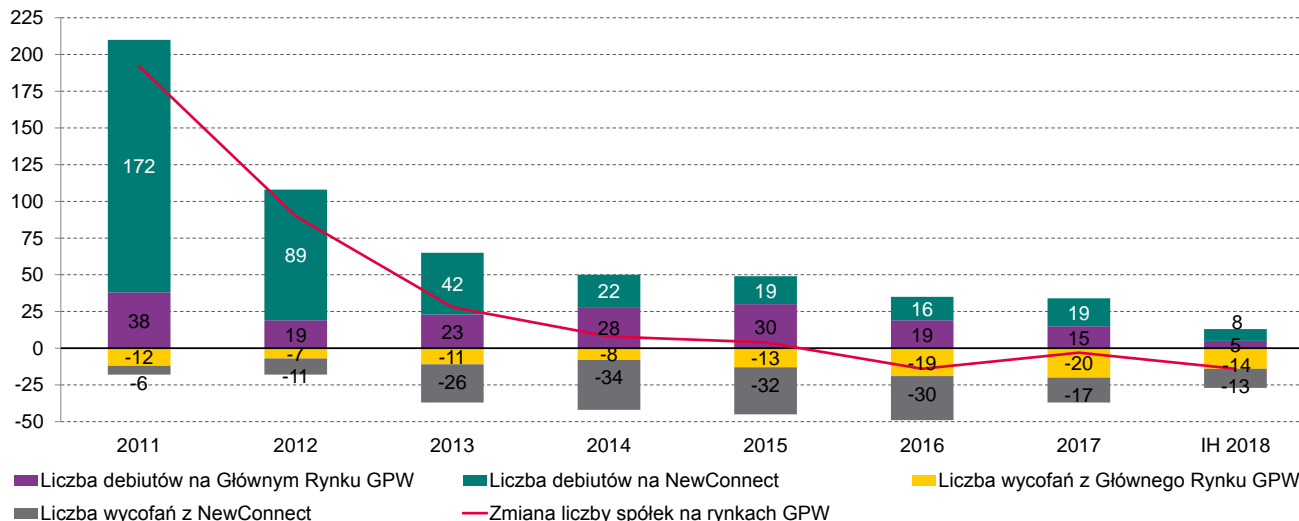
Zaangażowanie inwestorów na krajowym rynku obligacji skarbowych w latach 2016 – VI 2018 (w mld zł)

Źródło: dane MF.

- W ostatnich latach wyraźnie wzrosło znaczenie banków działających w Polsce w strukturze inwestorów na krajowym rynku obligacji skarbowych.
- W I połowie 2018 r. zaangażowanie nierezydentów na tym rynku zmniejszyło się o ponad 10 mld zł, m.in. w wyniku spadku inwestycji zagranicznych funduszy inwestycyjnych i instytucji publicznych.

Liczba ofert pierwotnych na Głównym Ryнку GPW i NewConnect oraz wycofań akcji z obrotu na tych rynkach w latach 2011 – VI 2018

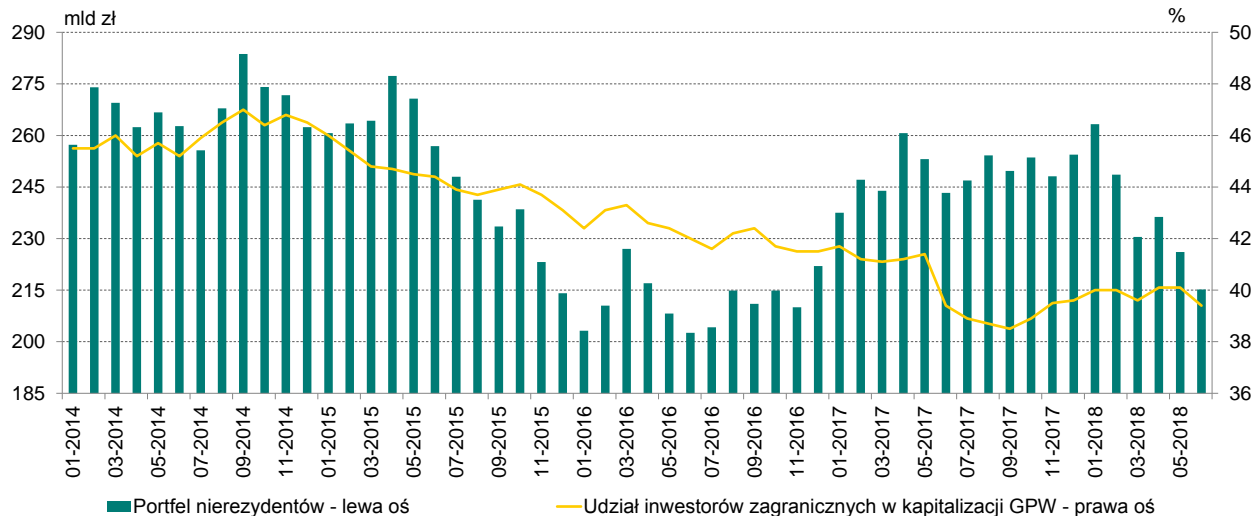

Uwaga: uwzględniono spółki, które przeszły z NewConnect na Główny Rynek GPW.

Źródło: GPW.

- W 2017 r. zmniejszyła się liczba spółek, których akcje znajdowały się w obrocie zorganizowanym. W 2018 r. tendencja ta jest kontynuowana, na co wpływ mają malejące zainteresowanie pozyskiwaniem kapitału przez emisje akcji i rosnące koszty utrzymywania tych instrumentów w publicznym obrocie, w tym wypełniania obowiązków informacyjnych.

Udział inwestorów zagranicznych w kapitalizacji spółek krajowych notowanych na rynkach zorganizowanych GPW w latach 2014 – VI 2018

Źródło: NBP.

- W ostatnich latach udział nierezydentów w kapitalizacji spółek krajowych stopniowo spadał i we wrześniu 2017 r. był najniższy od ponad 10 lat. W 2018 r. udział ten oscyluje wokół 40%.
- Jednocześnie nierezydenci stanowią najaktywniejszą grupę inwestorów – ich udział w obrotach brutto akcjami na Głównym Rynku GPW w 2017 r. wyniósł 53% (tyle samo co w 2016 r., najwięcej w historii GPW).

Reklasyfikacja akcji notowanych na GPW

- We wrześniu 2017 r. administrator globalnych benchmarków FTSE Russell zdecydował o przeniesieniu Polski z kategorii zaawansowanych rynków wschodzących do rynków rozwiniętych. W kwietniu 2018 r. analogiczną decyzję podjął Stoxx – administrator benchmarków Deutsche Boerse. Zmian dokonano **24 września 2018 r.**
- Udział spółek z GPW w indeksie FTSE Developed All Cap Index jest szacowany na około 0,154%. Z kolei udział polskich spółek w indeksie FTSE Emerging All Cap Index przed decyzją o przeniesieniu wynosił około 1,37%.
- Inwestorzy pasywni, którzy chcieli odwzorować strukturę indeksów FTSE Russell oraz Stoxx, dostosowali swoje portfele na zamknięciu sesji 21 września 2018 r., czego skutkiem były najwyższe dzienne obroty w historii GPW – 5,4 mld zł (wobec średnio 820,6 mln zł od stycznia do sierpnia 2018 r.).
- Indeksy WIG i WIG20 zmniejszyły się na zamknięciu sesji 21 września, odpowiednio, o 0,7% i 0,9%. Sugeruje to, że reklasyfikacja polskich spółek w indeksach FTSE Russell i Stoxx skutkowałą niewielkim odpływem netto kapitału inwestorów pasywnych z GPW.
- W dłuższym terminie można oczekiwać, że przeniesienie spółek z GPW do indeksów rynków rozwiniętych wpłynie na spadek zmienności cen ich akcji oraz oczekiwanej premii za ryzyko związane z inwestycjami w te instrumenty.

Średnie dzienne obroty netto na krajowym rynku instrumentów pochodnych w latach 2014 – VI 2018 (w mln zł)

	2014	2015	2016	2017	VI 2018
Pozagiełdowe instrumenty pochodne	9 733,4	8 160,3	7 608,4	6 637,2	8 369,9
- instrumenty pochodne stopy procentowej	7 355,8	6 039,0	5 290,9	3 986,8	5 238,9
- walutowe instrumenty pochodne	2 377,6	2 121,3	2 317,5	2 650,4	3 131,0
Giełdowe instrumenty pochodne	970,8	902,1	777,9	886,3	891,4
- instrumenty pochodne stopy procentowej	6,5	1,9	4,9	4,1	0,0
- walutowe instrumenty pochodne	29,6	33,1	20,3	16,5	27,1
- instrumenty związane z rynkiem akcji	934,8	867,1	752,7	865,7	864,3
- w tym <i>futures</i> na WIG20	850,1	781,5	676,1	778,0	813,6

Uwaga: obroty na rynku pozagiełdowym wyliczono według wartości nominalnej, a na rynku giełdowym – według kwot rozliczenia transakcji. Rynek giełdowy obejmuje instrumenty notowane na GPW. W przypadku tego rynku uwzględniono transakcje sesyjne i pakietowe. Giełdowe procentowe instrumenty pochodne obejmują kontrakty na stawki referencyjne WIBOR oraz kontrakty na obligacje skarbowe, które były w obrocie na GPW od października 2013 r. Kategoria walutowych instrumentów pochodnych nie obejmuje transakcji *fx swap*.

Źródło: opracowano na podstawie danych pozyskanych od banków najbardziej aktywnych na krajowym rynku finansowym oraz danych GPW.

- Rynek instrumentów pochodnych OTC stopy procentowej jest jednym z najbardziej płynnych segmentów krajowego rynku finansowego. Jego głównymi uczestnikami są banki, a większość transakcji jest realizowana z nierezydentami.
- Na rynku terminowym GPW aktywność inwestorów koncentrowała się w segmencie kontraktów *futures* na WIG20.

Krajowy rynek transakcji OIS

- W 2018 r. krajowy rynek złotych operacji OIS *de facto* przestał funkcjonować. Łączne obroty netto na tym rynku w okresie od stycznia do sierpnia 2018 r. wyniosły 2,25 mld zł, przy czym nieliczne transakcje zawierano tylko w marcu, lipcu i sierpniu.
- Strukturalne zmniejszenie się wartości transakcji na tym rynku jest związane z: niewielką i wciąż malejącą (wskutek konsolidacji sektora bankowego) liczbą jego krajowych uczestników, znikomą aktywnością nierezydentów, niską zmiennością stawki referencyjnej dla tych instrumentów (POLONIA) oraz słabymi oczekiwaniami na zmiany stóp procentowych NBP w krótkim okresie.
- Utrzymujący się brak płynności rynku transakcji OIS może mieć niekorzystne konsekwencje dla rozwoju innych segmentów krajowego rynku finansowego, ponieważ krzywe OIS są postrzegane jako najlepsze dostępne przybliżenie stóp procentowych wolnych od ryzyka i wykorzystywane do wyceny wielu instrumentów finansowych.
- Na niektórych rozwiniętych rynkach pieniężnych wskaźniki wyznaczone na podstawie stawek w transakcjach OIS prawdopodobnie zastąpią wrażliwe na zmiany ryzyka kredytowego kontrahenta oraz warunki płynnościowe indeksy referencyjne -IBOR, stając się podstawowymi benchmarkami rynku pieniężnego.

Perspektywy

Perspektywy

- Rozmiary i struktura systemu finansowego wskazują na przestrzeń do jego dalszego zrównoważonego rozwoju, wspierającego stabilny wzrost gospodarczy.
- Rozwój ten powinien zachować umiarkowane tempo i zachodzić wraz ze zwiększaniem znaczenia rynków finansowych.
- Niezbędny jest wzrost znaczenia rynku kapitałowego jako źródła finansowania działalności i rozwoju przedsiębiorstw.
- Pożądana byłaby zmiana w strukturze portfela kredytowego, szczególnie banków komercyjnych, w kierunku zwiększenia udziału kredytów dla przedsiębiorstw.

Perspektywy

- Sektor bankowy ze względu na presję konkurencyjną (w tym spoza sektora) będzie kontynuował inwestycje w rozwój i wdrożenie nowych technologii i innowacji.
- Wdrażanie nowych technologii wpływa na zmianę modelu biznesowego banków i prowadzi do zmian strukturalnych w sektorze bankowym, przejawiających się m.in. zmniejszeniem znaczenia tradycyjnych kanałów dystrybucji produktów i usług bankowych, co prowadzi do ograniczeniem liczby placówek i zatrudnienia.
- Wg danych KNF w 2017 r. liczba placówek bankowych w porównaniu z 2016 r. zmniejszyła się o 1076, a zatrudnienie zmalało o 4431 osób.

Dbamy o wartość pieniądza